

วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565) หน้า 15 - 32

Journal of Teacher Professional Learning Community (JTPLC)

Vol. 2, No. 1, pp. 15-32, January – June 2022

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jtplc>

ผลการประเมินโครงการการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม

คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด

Project Evaluation Results for the Project of School Learning Environment Improvement for Enhancing Ban Non Sa-art School Students' Quality of Learning

*

ปกครอง ธานัง

โรงเรียนบ้านโนนสะอาด อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

Pokkrong Thanang

Ban Non Sa-art School, Fao Rai District, Nongkhai Province, Thailand

*Corresponding author email: pokkrong1167@gmail.com

Received: 6 June 2022 Revised: 16 June 2022 Accepted: 29 June 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อประเมินโครงการ และ วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการดำเนินงานโครงการการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการ จำนวน 655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินโครงการกำหนดกรอบการประเมินตามรูปแบบการประเมินซิปป์โมเดล การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการหาค่าเฉลี่ยการตอบแต่ละรายการในแบบสอบถาม ผลการประเมินโครงการพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการ และระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านบริบท และ ด้านปัจจัยนำเข้า นักเรียนประเมินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2) ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองประเมินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2) ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3) ด้านการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: ประเมินโครงการ, สภาพแวดล้อม, คุณภาพการเรียนรู้

Abstract

This study aimed to evaluate the project and analyze students and parents' views toward the project of school learning environment improvement for enhancing Ban Non Sa-art school students' quality of learning. Target group included the 655 people who got involving in the project. Research instruments included the five questionnaires of 5 scales about project evaluation. Data collection was organized regarding on CIPP model. Data analysis was about calculate the mean of each item of questionnaire in order to compare to criteria. The project evaluation revealed that the the domain of process was evaluated in the very good level. And, the domains of input, context and output were evaluated in the good level. Students reflected to the project in level of good for two domains including quality of organizing school learning environment and quality of students' learning. Parents reflected to the project in level of good for 3 domains including quality of organizing school learning environment, quality of students' learning, and participation.

คำสำคัญ: ประเมินโครงการ, สภาพแวดล้อมของโรงเรียน, คุณภาพการเรียนรู้

Keywords: project evaluation, school environment, learning quality

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ได้กำหนดหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่ายึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัย และในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2560: 4,65-67) การศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ของชาติที่มีคุณภาพและก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้มนุษย์มีความสามารถในการใช้เหตุผลการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนควรพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพประสิทธิภาพตรงตามความสามารถของผู้เรียนตั้งนั้นเพื่อพัฒนาการกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดลงมือปฏิบัติภายใต้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้น เสาะหา สืบค้นตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่าง ๆ จนทำให้นักเรียนแต่ละคนสร้างความหมายมโนคติ (โชคชัย ยืนยง, 2561; Tupsai et.al., 2015; Udomkan et.al., 2015; Yuenyong and Thathong, 2015)

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุกคนที่เป็นสมาชิกของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ดีมีความเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นก็จะเป็นการช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเติบโตและพัฒนาไปในทิศทางที่ดี ที่พึงประสงค์ได้ โรงเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องให้

การศึกษาแก่ผู้เรียน ผู้บริหารจึงต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับทฤษฎี วราห์คำ (2554: 28) พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความหมายรวมถึงบรรยากาศและครูเป็นทั้งสภาพแวดล้อมและเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งผลโดยตรงให้นักเรียนโดยใกล้ชิด การนำพาบรรยากาศที่ดี มีความอบอุ่น รอยยิ้มที่สดชื่น จริ่งใจ มีเมตตาสรรหาและสร้างสิ่งที่สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ นับได้ว่า เป็นบุคคลที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ และการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร คือ การจัดการ สิ่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยใช้หลักการบริหารแบบการมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ อินทิตรา บริบูรณ์ (2556: 34) อธิบายว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ต้องมีปัจจัยต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนา และเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติ จึงได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศครั้งสำคัญที่จะพัฒนาประชากรในวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้คิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมมีความรู้ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัยมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองและปรับตัวต่อการเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารงานและจัดการเรียนรู้ร่วมมือกับชุมชนภาคเอกชนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานที่จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติเป็นโรงเรียนนวัตกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2561: 20-22)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา พ.ศ.2562-2565 จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของเขตพื้นที่การศึกษาได้กำหนดนโยบายการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนานักเรียนด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาในด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษา

เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีการพัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ คือ สนับสนุนการผลิต จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2561: 66-75)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการมาบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติจึงต้องบริหารจัดการสถานศึกษาของตนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้รับมอบหมายโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือดำเนินกิจกรรมหรืองานทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่วางไว้ร่วมกันโดยอาศัยทักษะกระบวนการ และทรัพยากรทางบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัดเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้การกำกับดูแลการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 3)

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนโดยทั่วไปไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และไม่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร อีกทั้งผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอกสถานศึกษายังไม่ค่อยมีส่วนร่วมด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ดังนั้น เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศโรงเรียนให้เหมาะสมขึ้นกว่าปัจจุบัน และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในยุคทศวรรษที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน จึงได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในเขตบริการและเขตใกล้เคียง เพื่อปรึกษาหารือ วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน เพื่อร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพ การเรียนรู้นักเรียน และร่วมกำหนดโครงการพัฒนาโดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2” เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานโครงการที่แท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการบริหารจัดการโครงการ เพราะการประเมินโครงการมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ ช่วยให้

ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการซึ่งนำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ ช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่า จะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปอย่างไร ยกเลิกหรือปรับขยายการดำเนินโครงการต่อไปและช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของโครงการว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่ และช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในโครงการเมื่อทราบผลสำเร็จ จุดเด่น หรือจุดด้อยของโครงการโดยจะมุ่งเน้นปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือองค์กร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2556: 13) และในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินเลือกรูปแบบประเมินโครงการ อาศัยแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินโครงการของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งรูปแบบการประเมินแบบซิโม่เดลมุ่งประเมินโครงการในด้านที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิต (Product) สำหรับการประเมินด้านกระบวนการ ผู้ประเมินนำรูปแบบวงจรคุณภาพของ เดมมิง (Deming Cycle) มาใช้ร่วมในการประเมิน เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานของโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปประกอบการพิจารณา ปรับปรุงการปฏิบัติงานโครงการรวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญกับการดำเนินงานโครงการนี้ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

2.2 เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

2.3 เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ในการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 655 คน ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด จำนวน 24 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด จำนวน 15 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสะอาด จำนวน 308 คน ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด จำนวน 308 คน (โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน)

3.2 บริบทของโครงการ

โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีบริบทของโครงการ ดังนี้ โรงเรียนบ้านโนนสะอาด อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เปิดทำการสอนระดับชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2562 มีนักเรียนจำนวน 359 คน บุคลากรทางการศึกษา 25 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 20 ไร่ 65 ตารางวา มีอาคารเรียน 3 หลัง อาคารประกอบ 2 หลัง แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด สวนป่า สหกรณ์ ห้องอาเซียน ห้องวิทยาศาสตร์ มีแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง วัด โรงเรียนข้าวชุมชน สวนเสมอินทผลาลัม สวนเกษตรตาภา จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2561 พบว่า สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่ดำเนินการประกอบด้วย กิจกรรมห้องเรียนดีมีคุณภาพ กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมภายใน กิจกรรมสุขภาพดีชีวิมีสุข และยังจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด

ได้ปฏิบัติจริง มีแหล่งเรียนรู้อันหลากหลาย ให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้แบบสอบถาม ที่เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น จำนวน 5 ฉบับ

ฉบับที่ 1 การประเมินก่อนดำเนินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สำหรับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การประเมินด้านบริบท (Context) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ฉบับที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สำหรับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การประเมินด้านกระบวนการ (Process)

ฉบับที่ 3 การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สำหรับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านผลผลิต (Product)

ฉบับที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายใน

สถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ฉบับที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สำหรับผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กำหนดกรอบการประเมินตามรูปแบบการประเมินซิปป์ โมเดล (CIPP MODEL) ของ สตีฟเฟิลบีม ผู้ประเมินได้กำหนดวัตถุประสงค์และประเด็นการประเมินแหล่งข้อมูล เครื่องมือ/วิธีการ การวิเคราะห์ข้อมูล เขียนเป็นกรอบตามวิธีการประเมินโครงการ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบวิธีการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์และประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
ประเมินก่อนดำเนินโครงการ 1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการ - ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล - ความสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัด - ความจำเป็นเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา	- ครูผู้สอน - คณะกรรมการสถานศึกษา - ชี้นพื้นฐาน	- แบบสอบถาม - ฉบับที่ 1	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ระดับมากขึ้นไป - ค่าเฉลี่ย ≥ 3.51

ตารางที่ 1 กรอบวิธีการประเมินโครงการ (ต่อ)

วัตถุประสงค์และประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
- ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ - ความพร้อมและความพอเพียงของบุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี สถานที่และการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	- ครูผู้สอน - คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 - แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ระดับมาก ขึ้นไปค่าเฉลี่ย ≥ 3.51
ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ 3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการ 3.1 การวางแผน (Plan) 3.2 การดำเนินงาน (Do) 3.3 การตรวจสอบ (Check) 3.4 การปรับปรุง (Action)	- ครูผู้สอน - คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ระดับมาก ขึ้นไปค่าเฉลี่ย ≥ 3.51
ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ 4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการ - ผลที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	- ครูผู้สอน - คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 3	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ระดับมาก ขึ้นไปค่าเฉลี่ย ≥ 3.51
5. เพื่อประเมินความคิดเห็นต่อโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 เกี่ยวกับ ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	- นักเรียน	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 4	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ระดับมาก ขึ้นไปค่าเฉลี่ย ≥ 3.51

ตารางที่ 1 กรอบวิธีการประเมินโครงการ (ต่อ)

วัตถุประสงค์และประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
6. เพื่อประเมินความคิดเห็นต่อโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เกี่ยวกับด้านคุณภาพการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการมีส่วนร่วม	- ผู้ปกครอง - นักเรียน	- แบบสอบถามฉบับที่ 5	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ระดับมากขึ้นไปค่าเฉลี่ย ≥ 3.51

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำการหาค่าเฉลี่ยการตอบแต่ละรายการในแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2551: 103) 1) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดหรือปฏิบัติได้ผลดีที่สุด 2) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับความคิดเห็นมากหรือปฏิบัติได้ผลดี 3) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลางหรือปฏิบัติเป็นบางครั้งหรือปฏิบัติได้ผลพอใช้ 4) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อยหรือปฏิบัติได้นาน ๆ ครั้ง ความคิดเห็นหรือปฏิบัติได้ผลไม่น่าพอใจ 5) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดหรือปฏิบัติได้ผลไม่น่าพอใจที่สุด

4. ผลวิจัยและการอภิปรายผล

ผลวิจัยของการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยจะนำเสนอใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการประเมินโครงการ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อโครงการ และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อโครงการ

4.1 ผลการประเมินโครงการ

ผลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการ 2) ด้านผลผลิต 3) ด้านบริบท 4) ด้านปัจจัยนำเข้า รายละเอียดรายด้าน มีดังนี้

4.1.1 ผลการประเมินด้านบริบท

ผลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน ในด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับมาก 10 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน และ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระบบประสานงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

ด้านบริบท มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และนโยบายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งโครงการยังเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอน บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนรวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ทำให้เกิดความชัดเจนเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและบุคลากร สอดคล้องกับ สำเร็จ นิมป์ลัม (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โรงเรียนเศรษฐบุทรบ่าเพื่อผลการศึกษาปรากฏดังนี้ ผลการประเมินในด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียนมีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ พบว่า โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ อยู่ในระดับมาก โครงการห้องเรียนคุณภาพมีความต้องการจำเป็นให้มีโครงการ และมีการระบุปัจจัยพื้นฐานมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ อยู่ในระดับมาก และโครงการพัฒนาห้องสมุดมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จริยา เครือทอง (2556: บทคัดย่อ) ได้รายงานการ

ประเมินผลโครงการการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มุ่งสู่อาเซียนในโรงเรียนเทศบาล 3 ยุวบูรณ์บำรุงเทศบาล เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายผลการประเมินโครงการพบว่า ด้านบริบทการประเมินวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มุ่งสู่อาเซียนในโรงเรียนเทศบาล 3 ยุวบูรณ์บำรุง มีความเหมาะสมและความสอดคล้องวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับ กัลยาณี สีสूरพงษ์ (2558: บทคัดย่อ) ได้รายงานการประเมินโครงการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนบ้านเขาแก้ว อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ผลการประเมินพบว่า ผลการประเมินสภาพแวดล้อม พบว่า การดำเนินการมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัด ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ สอดคล้องกับ รุรินดา โตเขียว (2558: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้หลังวิกฤติน้ำท่วมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแพวงพวย ผลการประเมิน พบว่า โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้หลังวิกฤติน้ำท่วมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแพวงพวย ปีการศึกษา 2558 ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านบริบทเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับความต้องการของบริบท ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นัฐราพร พิษญากร (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการประเมินโครงการการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดลุ่ม ผลการประเมินโครงการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดลุ่ม พบว่า การประเมินโครงการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดลุ่ม ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

4.1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน ในด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับมาก 15 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการดำเนินงานโครงการ รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความตระหนักและความพร้อมในการดำเนิน

โครงการ และ มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การช่วยเหลือด้านงบประมาณจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก

4.1.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ

ผลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน ในด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ระดับมาก 1 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินงาน (Do) 2) ด้านการวางแผน (Plan) 3) ด้านการตรวจสอบ (Check) 4) ด้านการปรับปรุง (Action) รายละเอียดรายด้าน ดังนี้

ด้านการวางแผน (Plan) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และระดับมาก 5 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการประชุมสร้างความตระหนัก ชักจูงความเข้าใจ ความจำเป็นของโครงการแก่บุคลากรและนักเรียน รองลงมาคือ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและนำข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการวางแผนงานโครงการ และ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการดำเนินกิจกรรมตามโครงการอย่างชัดเจน เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

ด้านการดำเนินงาน (Do) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ มีการประชุมของคณะกรรมการดำเนินงานและผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และ สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมโครงการ ตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขอรับการสนับสนุนทั้งด้วยร่างกาย ทุนทรัพย์ จากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการตรวจสอบ (Check) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามระยะเวลาที่กำหนด รองลงมาคือ มีการประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมตามโครงการ ตามระยะเวลาที่กำหนด และ สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน แจ้งต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการตรวจสอบงบประมาณสนับสนุนโครงการอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการปรับปรุง (Action) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นำผลจากการประเมินโครงการมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข และ พัฒนาการดำเนินงานโครงการ รองลงมาคือ มีการปรับปรุงและแก้ไขขั้นตอน

การดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานศึกษา และ มีการนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

4.1.4 ผลการประเมินด้านผลผลิต

ผลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียนในด้านผลผลิต (Product) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2) ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน รายละเอียดรายด้าน ดังนี้

ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และระดับมาก 9 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกสาระวิชา รองลงมาคือ โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นการดำเนินงานตามโครงการที่คุ้มค่า และ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย มีความหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีสื่อการเรียนรู้และวัสดุทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอ

ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และระดับมาก 6 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประสบผลสำเร็จในการแข่งขันทักษะทางวิชาการทุกระดับเพิ่มมากขึ้น รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉลี่ยสูงขึ้น และ นักเรียนมีจิตอาสารักษาสีสิ่งแวดล้อม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จำนวนนักเรียนที่ขาดเรียนลดน้อยลง

4.2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อโครงการ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่

1) ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2) ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน รายละเอียดรายด้าน ดังนี้

ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 13 ข้อ และระดับมาก 20 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดภูมิทัศน์สวนหย่อมรมรื่น สวยงาม รองลงมาคือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และ มีการตกแต่งอาคารเรียน อาคารประกอบให้น่าเรียนอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีมาตรการดูแลการให้บริการแก่นักเรียนในการใช้อาคารเรียนและห้องปฏิบัติการ ต่าง ๆ อย่างชัดเจน

ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และระดับมาก 8 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โครงการนี้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ควรจัดต่อเนื่องทุกปี รองลงมาคือ นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างแสวงหาความรู้พัฒนาตนเองเสมอ และ นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันวิชาการในทุกระดับ

4.3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อโครงการ

ผลการการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2) ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3) ด้านการมีส่วนร่วม รายละเอียดรายด้าน ดังนี้

4.3.1 ด้านคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และระดับมาก 8 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีสภาพบรรยากาศร่มรื่นน่าอยู่ รองลงมาคือ สถานศึกษามีสภาพบริเวณทั่วไปสะอาดและสวยงาม และสถานศึกษามีสภาพบรรยากาศอบอุ่นปลอดภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้ปราชญ์ชาวบ้านในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

4.3.2 ด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนรู้จักช่วยเหลืองานผู้ปกครองดีขึ้น รองลงมา

คือ นักเรียนมีจิตสำนึกรักหวงแหน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนอ่านออกเขียนได้ดีขึ้น

4.3.3 ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมโรงเรียนบ้านโนนสะอาด และ สถานศึกษามีการแจ้งผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน เป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้นักเรียน

5. ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ เพื่อให้โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน ควรคำนึงแนวทางสำคัญได้แก่ การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ และการประสานและร่วมมือกับชุมชน

การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ จะช่วยให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมาย การกำกับติดตามและประเมินผล ควรมีการประเมินผลตามสภาพจริงพิจารณาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนผลสัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงประเด็นต่างๆ เพื่อการรู้คิดของผู้ปฏิบัติให้สามารถดำเนินการในเส้นทางเพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ นักเรียน

การประสานและร่วมมือกับชุมชน จะช่วยให้มีความร่วมกันพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายนอกให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบูรณาการเนื้อหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเข้าไปด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจและมีเจตคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองอย่างยั่งยืน

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินโครงการครั้งต่อไป

จากความสำเร็จในการดำเนินโครงการการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินโครงการของโรงเรียน บ้านโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในครั้งต่อไป ควรคำนึงโครงการที่สามารถต่อยอดความสำเร็จจากโครงการการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น แนวทางพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนบ้านโนนสะอาด การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และ กิจกรรมเกี่ยวกับกระบวนการคิด วิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีจิตสาธารณะในการพัฒนาสภาพแวดล้อมต่อตนเองและส่วนร่วม

6. เอกสารอ้างอิง

- โชคชัย ยืนยง (2561) ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้โมเดลพิสิทิส. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ขอนแก่นการพิมพ์
- นัฐราพร พิษญากร (2561) การพัฒนาคุณลักษณะ ตัวบ่งชี้ และแบบประเมินคุณธรรมอัตลักษณ์สำหรับนักเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ 8 ฉบับที่ 6
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2556). หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ ฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีส.
- อินทิรา บริบูรณ์. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เครือข่ายโรงเรียนนานาชาติเวลล์ส สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Tupsai, J., Yuenyong, C., Taylor, P.C. (2015). Initial implementation of constructivist physics teaching in Thailand: A case of bass pre-service teacher. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(2), 506-513.
- Udomkan, W., Suwannoi, P., Chanpeng, P., Yuenyong, C. (2015). Thai Pre-service Chemistry Teachers' Constructivist Teaching Performances. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(4 S3), 223-232.

Yuenyong, C. and Thathong, K. (2015). Physics teachers' constructing knowledge base for physics teaching regarding constructivism in Thai contexts. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(2), 546-553.